

URDEN DISZIPLINAR

Scolina & scola primara Trin

sa basond sin l'art. 20 da la lescha davart las scolas popularas dal chantun Grischun (lescha da scola) dals 21 da mars 2012 e l'art. 13 dal urden da scola da la vischnanca da Trin dal 01 d'avust 2014.

relaschè dal cussegl da scola da la vischnanca da Trin ils 08 da december 2014

1. sanadad

Il success en scola dependa tranter auter era d'ina moda da viver sanadaivla.

1.1. marena pitschna / ensolver

El mintgadi da la scola vegn il success sche noss corp è fit. In ensolver mangià senza hectica ni era ina marena pitschna rinforzan il corp ed il spiert.

1.2. pausas

Ils uffants duain sa schlucclar da la lavur da l'instrucziun. Ina concepziun activa s'auda tar la pausa gronda el liber. Il plaz da pausa è per tuts, ils uffants han da prender resguardar in l'auter.

1.3. maisa da mezdi

Per la maisa da mezdi datti in reglament spezial.

1.4. igiena dal corp

La persuna d'instrucziun recumonda e pussibilitescha da far la duscha ord motivs igienics. Davent la quarta classa èsi obligatoric da far la duscha sch'i ha anc lieu in'instrucziun suenter la gimnastica. Per ils uffants pitschens n'exista quai obligatori da duscha betg.

Per salvar saun ils dents, schubregiain nus quels en la scola primara duas giadas l'emna cun ina pasta da dents cun fluor. Sin dumonda dals geniturs a la direcziun da scola san lur uffants vegnir dispensads. Quels schubregian cun ina pasta da dents normala.

1.5. pantoflas

Era pais dovràn aria frestga per fladar. Ord motivs da sanadad portan tut ils uffants l'entir onn en tut ils locals da scola pantoflas. La chasa da scola e stgaudada bain. Vestgi Voss uffant uschè ch'el sa laschar il dress da skis en la gardaroba.

1.6. fimar, alcohol, drogas

Consum dad alcohol, cigarettas e drogas donnegian la sanadad. Sin l'areal da scola ed durant occurrenzas da scola (excursiuns, turas, champs da classas eav.) èsi scumandà da posseder e da consumar talas chaussas.

1.7. sortida

Ordaifer ils temps da scola èn da principi il autorisads d'educar responsabels per lur uffants. La scola spetga ch'ils geniturs / autorisads d'educar surpiglian lur obligaziun da tgira / surveglianza envers lur uffants oravant tut las sairas.

2. cuminanza

Per ch'igl è garanti ina convivenza agreabla ed ina cumpagnia allegraivla sin il sectur da las classas e la scola, ston tuts resguardar las reglas e cunvegnas.

2.1. scola

Sin l'areal, en las localitads ed en las stanzas da scola valan ils avis da las personas d'instrucziun ni da las personas da surveglianza incumbensadas.

2.2. salidar

En noscha chasa da scola salidain nus in l'auter. Il salidar sco segn dal respect vicendaivel sustegn ina bun'atmosfera.

2.3. respect

Ils uffants, las personas d'instrucziun, las autoritads da scola e il personal da scola s'inscuntran cun respect e toleranza.

2.4. schlogns

Tschiccar schlogns en las stanzas da scola regulescha la persona d'instrucziun da classa. En la halla da gimnastica è il schlogn scumandà.

2.5. telefonin

Per ils uffants è il diever privat da telefonins, tablets e sumegliants apparats scumandà.

2.6. entschatta da l'instrucziun e punctualitad

Nossa scola metta gronda valita sin punctualitad e spetga che tut ils scolars e personas d'instrucziun èn prontos a l'entschatta da la lecziun.

2.7. pausas

Ils uffants van durant las pausa sin la piazza da pausas. Els vegnan survegliads d'ina persona d'instrucziun. Bandunar l'areal da scola senza lubientscha è scumandà.

3. urden

Nossa bella scola porscha localitads e apparats per intervegnir communablamain l'instrucziun. Quels tractain nus cun quità.

3.1. schubregiar chalzers

Cu nus entrain en in local schubregiain nus ils chalzers.

3.2. gardarobas e tastgas da scola

Ils uffants ston dustar lur chalzers e stgalfins en las gardarobas. Chaussas da gymnastica e giaccas én da prender a chasa.

3.3. ruments

Ruments e palpiris s'audan, saja quai sin la via ni sin l'areal da scola, en ils recipients ch'èn previs per quai.

3.4. tualettas

Tut ils acturs gidan da tegnair urden e schubradad en la chasa da scola mo oravant en lass tualettas.

3.5. tractament da mobigliar

Ils uffants han quità dal mobigliar e material da scola e tegnan urden. En localitads sco la cuschina, lavuratori e stanza d'informatica valan reglaments spezials. Donn chaschunads èn d'annunziar immediat a la persuna d'instrucziun. Donnegiaments chaschunads da gugent ni ord levsenn èn da pajar da l'uffant.

3.6. termagls privlus

Termagls privlus sco armas (era imitads), soft-airguns, pointers da laser, stailas da bittar, rintgas da pitgar, gronds cuntels e chaussas semegliantas èn scumandadas sin l'areal da scola.

Fierer bottas da naiv n'è betg lubì sinla piazza da scola. Quai dastg ins far sin la piazza da gieus dal areal da scola.

3.7. Inlineskates ed aissas cun rodas

En las localitads na dastg ins ir cun inlineskates, ni cun kickboards ni cun aissas cun rodas. Inlineskates ed aissas cun rodas èn da trair ora avant entrar en la chasa da scola ni en la halla polivalenta. Durant il temp da scola dastg ins charrar cun quels sin l'areal da scola. Durant tut las activitads cun rodas ston ins purtar chapellina.

4. segirtad

Nus empruvain comunablamain dad evitar accidents, donnegiaments ed enguladitschs perquai ch'il bainstar da mintgin stat el center.

4.1. chapellina da velo

Tier tut las activitads da scola ston ins purtar ina chapellina da velo.

4.2. **donnegiar possess privat**

Velos, scarsolas e kickboards dastgan vegnir mess mo els lieus destinads. Per enguladitschs ni donnegiements na garantescha la scola betg.

4.3. **transports da la scola Trin**

Tut ils uffants èn obligads da sa cumportar en ils autos da posta e da far obedientscha al personal da posta.

4.4. **objects da valur**

Tut ils uffants han quità ord agen interess per lur chaussas privatas. Uschè san ins evitar enguladitschs en gardarobas, chasa da scola e halla polivalenta.

5. **absenzas**

5.1. **frequentar la scola, princip**

Il responsabel per l'educaziun èn obligads da trametter luffants a scola (art. 10 & 11 lescha da scola chantunala). Els han da respectar ils temps da scola. Durant il temp d'instrucziun èn ils uffants obligads da prender part a l'instrucziun. Termins da medis, dentists, terapias ed auters termins èn da fixar sche pussaivel sin il temp liber.

Sch'in uffant è malsau ni sa betg vegnir a scola infurmeschan ils responsabels per l'educaziun uschè spert sco pussaivel la persuna d'instrucziun da classa.

5.1. **occorenzas da scola**

Uffants e persunas d'instrucziun sa participeschan ad occurrenzas specialas da la scola, era sche quellas n'èn betg en l'urari ordinari. Sch'in uffant na sa betg prender part ad ina tala occurrenza prendan ils responsabels d'educaziun si contact cun la persuna d'instrucziun da classa e sclereschan la situaziun.

Persunas d'instrucziun che na pon betg sa participar contacteschan la direcziun da scola.

5.3. **motivs da perstgisa**

Sco motivs da perstgisa per absenzas valan oravant malsogna ni accident, impediment tras forzas natiralas, mort d'in commember da la famiglia ni in'austra persuna da referiment, termins da medis urgents. Igl è d'infurmar immediat la persuna d'instrucziun responsabla. Datti dubis pervia dal motiv da dispensa infurmescha la persuna d'instrucziun immediat la direcziun da scola. Il cussegl da scola decida definitivamain.

5.4. **cumpetenzas da congedis**

Las cumpetenzas da congedis vegn delegà suandantamain dal cussegl da scola:

<u>stgalim da cumpetenzas</u>	<u>mezdis max. per onn da scola</u>	<u>total dis</u>
-------------------------------	-------------------------------------	------------------

scolast(a) da classa	fin 6 mezdis (mintgamai 1 di)	3 dis
----------------------	-------------------------------	-------

direcziun da scola	ulteriurs 6 mezdis (mintgamai 2 dis)	6 dis
presi. dal cussegl da sola	ulteriurs 6 mezdis (mintgamai 3 dis)	9 dis
cussegl da scola	ulteriurs 12 mezdis	15 dis

Durant l'entir onn da scola èsi da manar ina controlla d'absenzas tras la persuna d'instrucziun da classa. Tut las absenzas vegnan purtadas e là. Ina part integrativa da la decisiun è in'opiniun da la persuna d'instrucziun da classa. Quella è da tschiffar avant.

Dumondas che van sur quels 15 dis ora èn dad inoltrar a l'uffizi per scola populara ed il sport.

5.5. Dumondas da congedi e terms

Dumondas da congedis èn dad inoltrar da temp dals responsabels d'educaziun avant l'entschatta dal congedi. Per dumondas da congedi che vargan 8 dis vala il termin d'inoltraziun da 4 emnas da scola.

5.6. restricziuns

Dumondas da congedi per prolungar las vacanzas a l'entschatta ni a la fin da l'onn da scola na vegnan betg lubids da principi. Tar las vacanzas durant l'onn da scola èn las dumondas dad inoltrar a scrit baud avunda al president dal cussegl da scola.

Per prolungaziuns da vacanzas na dastga ni la persuna d'instrucziun da classa ni la direcziun da classa betg dar. Quellas sa sulettamain il cussegl da scola lubir. Prolungaziuns da vacanzas vegnan lubidas mo ina giada en il temp da la scola primara.

5.7. instrucziun da recuperaziun

I dat naginas pretensiuns per in'instrucziun da recuperaziun. Ils scolars/responsabels per l'educaziun èn sezs responsabels da recuperar la materia da scola la quala ch'ins ha manchentà. Las personas d'instrucziun è legitimadas da laschar prender suenter examens.

5.8. procedura tar cuntravenziuns

Responsabels per l'educaziun che na tramettan betg lur uffants regularmain a scola ni che prendan lur uffants senza lubientscha da congedi ord l'instrucziun san vegnids punì tenor art. 68 ed art. 96 da la lescha da scola chantunala cun chastis fin fr. 5'000.00. Las personas d'instrucziun da classa èn obligadas d'infurmar dad absenzas nunlubidas la direcziun da scola, resp. il cussegl da scola.

6. en general

6.1. mesiras disciplinaras

Uffants che na sa tegnan betg vid las reglas han da quintar cun mesiras disciplinaras (art. 7.1 und 7.2)

6.2. suandar avis

Durant excursiuns, viadis, champs eav. surportan ils responsabels per l'educaziun la responsablada al las personas d'instrucziun. A lur avis e decisiuns han ils scolars da suandar.

7. cumpetenzas, chastis disciplinars, procedura

basa giuridica

Sin fundament da la lescha chantunala e l'urden da scola da la vischnanca da Trin relascha il cussegl da scola quai urden disciplinar. Quel vala per tut ils uffants che frequentan la scola e la scoletta da Trin.

intent

L'urden disciplinar serva cun l'urden da scola da contonscher l'intent da la scola. El regla il cumportament en la cuminanza e garantescha a mintg'uffant la pli gronda libertad pussaivla. La libertad da mintgin chatta ses cunfins tier la libertad da l'auter.

7.1. cuntravenziuns/delicts

7.1.1. cuntravenziuns entaifer l'areal da scola

Tar cuntravenziuns encunter quel urden disciplinar ni autras reglas da scola san ins dar reprimandas, chastis, arrests ni lavurs specialas cun surveglianza als culpants.

Per far ils chastis san ins clamar ils uffants durant lur temp liber, numnadamain suenter scola, mesemnas suentermezdi, sondas, dis libers da scola ed en mender cas durant firads (excepziun dumengias e firads).

La persona d'instrucziun annunzia las cuntravenziuns a la direcziun da scola e quella regla il chasti.

Cuntravenziuns pli grondas regla la cumissiun disciplinara dal cussegl da scola. Cuntravenziuns sin via da scola vegna era sancziunadas.

7.1.2. cas penal ordaifer l'areal da scola

Ausserhalb des Schulareals unterstehen die Schüler dem schweizerischen Jugendstrafgesetz. Dieses sieht folgende Regelungen vor:

Kinder unter 10 Jahren:

Information an die gesetzlichen Vertreter (Erziehungsberechtigte)

In schweren Fällen wird der KESB eingeschaltet

Jugendliche zwischen 10 und 18 Jahren:

Richterliche Gewalt für Straffälle ist die Jungendanwaltschaft des Kantons Graubünden, Chur.

7.2. constataziun dal fatg, udida giuridica

La moda e las circumstanças dal surpassament disciplinar èn da vegnir scleridas. Il scolar ha da vegnir consultà. Per cas, nua ch'è vegn en dumonda in arrest da dapli ch'in mez di u ina lavur speziala sut surveglianza, èn da consultar avant la decisiun er ils possessurs da la pussanza dils geniturs, resp. da lur represchentants.

7.3. recurs

Decisiuns disciplinas e disposiziuns èn menziunadas en la lescha ed en la ordinaziun da scola chantunala.

7.4. Infurmaziun persunas d'instrucziun ed autoritads da scola

Las persunas d'instrucziun e las autoritads da scola infurmeschan in l'auter cun resguardar l'obligaziun da discreziun e l'opportunitad dals cas disciplinars.

8. determinaziuns finalas

Ultra da quai valan las determinaziuns da la lescha chantunala e da l'urden da scola chantunal. Quai urden disciplinar remplazza quel da l'onn 2003.

9. vigur

Quai urden disciplinar è vegni approvà a la sesida dal cussegl da scola dals 08 da december 2014. El va en vigur retroactiv sin l'entschatta da l'onn da scola *2014/2015 il* 01 d'avust 2014.

president dal cussegl da scola

actura

Hannes Ingold

Karin Koch